

РЕШЕНИЕ

№ 1539

гр. Варна , 25.11.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ в публично заседание на
шестнадесети ноември, през две хиляди и двадесета година в следния състав:

Председател:	Красимир Т. Василев
Членове:	Светла В. Пенева
	Невин Р. Шакирова

като разгледа докладваното от Красимир Т. Василев Въззивно гражданско
дело № 20203100502740 по описа за 2020 година

Производството е образувано по въззивна жалба на Прокуратурата на РБ, чрез ВРП, против Решение № 2830 от 03.07.2020 година, постановено по гр.дело № 20173/2019 година на ВРС, по което е допусната ОФГ с Решение № 3421 от 23.07.2020 година, четиридесет и шести състав, с което съдът е уважил предявения от М. Д. Х. иск, като е осъдил Прокуратурата на РБ да му заплати сумата от 4 000 лева, /четири хиляди/ лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат от повдигнатото срещу него незаконно обвинение в извършването на престъпление от общ характер по ДП №661/2014г. по описана 4-то РУ, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на влизане в сила на решението, с което страната е окончателно оправдана и сумата от 2 900 лева / две хиляди и деветстотин/ лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди - за направени разноски за адвокатско възнаграждение по воденото срещу ищеца наказателно производство съгл. договори за правна помощ от 20.09.2015, от 30.08.2017г. и от 15.02.2018г. , ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковмата молба - 10.12.2019 година до окончателното изплащане на сумата, на осн. чл. 2, ал. 3, т. 1 от ЗОДОВ.

С жалбата си Прокуратурата на РБ моли съдът да отмени атакуваното решение, като неправилно и противречащо на наличните по делото доказателства. Излагат се доводи, според които съдът превратно е тълкувал закона, като е присъдил лихва върху обезщетението за имуществени вреди, считано от датата на влизане в сила на оправдателната присъда, докато такава се е искало от датата на завеждане на исковата молба. В уточнителната си молба ВРП заявява, че поддържа въззивната си жалба и е настояла съдът да придвижи делото пред по – горния съд.

Страните не са направили доказателствени искания.

В съдебно заседание за въззивника се явява Прокурор С., който поддържа жалбата и моли съдът да я уважи.

Въззиваемата страна, редовно призована, не се явява, не се представлява, но е постъпило писмено становище от страна на адв. А., които настоява съдът да потвърди решението, като обосновано. Претендира и за разноски по реда на чл. 38 от ЗА.

За да се произнесе по спора, като се запозна с материалите по делото и застъпените от страните становища, ВОС намери за установено следното:

Производството е образувано по искова молба на М. Д. Х., ЕГН ***** против Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор Иван Гешев, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2, с която са предявени обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ за осъждане ответникът да заплати на ищеца сумата от **20 000 лева**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат от повдигнатото срещу него незаконно обвинение в извършването на престъпление от общ характер и сумата от **4000 лева**, претендирана като обезщетение за имуществени вреди за направени разноски за адвокатско възнаграждение по воденото срещу ищеца наказателно производство, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на влизане в сила на решението, с което страната е окончателно оправдана - 23.04.2018г. до дата на окончателното изплащане на обезщетението.

Ищцовата страна твърди и излага, че на 17.09.2015 година е привлечена като обвиняем по ДП № 661/2014 г. по описа на Четвърто

РУ при ОДМВР – гр. Варна за това, че за времето от 05.10.2014г. до 09.10.2014г. в условията на продължавано престъпление е използвал платежен инструмент - дебитна карта, издаден от „ЦКБ“ АД без съгласието на титуляра Й. Д. Д., като е извършил три транзакции, с които е изтеглил общо сумата от 1100 лева, на осн. чл. 249, ал.1 . пр. 1 вр. чл. 26, ал.1 от НК. След като е определена МНО „Подписка“, на 17.05.2016 година обвинението е променено, като се е същото се е поддържало за две транзакции, вместо за три. Навежда се, че с влязло в сила Решение № 40/23.04.2018 по н.д. № 1147/2017г. на ВКС ищецът е оправдан по повдигнатото му обвинение. С Решение № 197/19.11.2018г., постановено по н.д. № 890/2018г. ВКС е оставил без уважение искане за възобновяване на наказателното производство, депозирано от окръжен прокурор при Окръжна прокуратура-гр. Варна, на осн. чл. 422, ал.1, т. 3 от НПК. Навежда, че наказателното преследване срещу него е приключило окончателно на 19.11.2018г. В исковата молба се излага още, че съдебното производство и до съдебната фаза са продължили повече от три години, поради което той /ищеца/ е загубил възможността да води спокоен живот, разрушили са се добрите отношения в семейната му среда, самото обвинение е станало достояние на широк кръг от лица, поради което е загубил достойнството си; отсъствал е от работното си място поради извършване на следствени и съдебни процедури. Ищеца сочи, че това е преобърнало целия му живот, като той се е чувствал унижен, напрегнат и подтиснат; загубил нормалния си сън. Той сочи още, че се изолирал от близките си, ограничил социалните си контакти, загубил приятели. Изпитвал усещане за невъзможност да се справя в житейски ситуации. Престанал да се храни. Чувствал се несигурен за утрешния ден. Ищецът станал обект на отрицателни коментари.

Той сочи още, че ползването на правна защита му е струвало 4 000 лева, което са него са имуществени вреди. Настоява в заключение Прокуратурата на РБ да бъде осъдена да го репарира в търсените от него претенции.

Н е спорно от фактическа страна, че на 17.09.2015 година ищецът М. Д. Х. е привлечен в качеството му на обвиняем за това, че времето от 05.10.2014г. до 09.10.2014г. в условията на продължавано престъпление е използвал платежен инструмент - дебитна карта, издаден от „ЦКБ“ АД без съгласието на титуляра Й. Д. Д., като е извършил три транзакции, с които е изтеглил общо сумата от 1100 лева, на осн. чл. 249, ал.1 . пр. 1 вр. чл. 26, ал.1 от НК.

Видно от приложения към преписката протокол за разпит на обвиняем от 17.09.2015г. на посочената дата ищецът е разпитан в това му качество. На 04.11.2015г. на обвиняемия /сега ищец/ е предявено разследването, видно от протокол от същата дата. С участието на обвиняемия са извършени процесуално-следствени действия по

извършвана на видео-техническа и лицево-идентификационна експертиза.

Видно от приложения по НОХД №1441/2016г. по описа на ВОС и след допуснато изменение на обвинението, прокуратурата е внесла обвинителен акт за това, че времето от 05.10.2014г. до 09.10.2014г. в условията на продължавано престъпление е използвал платежен инструмент - дебитна карта, издаден от „ЦКБ“ АД без съгласието на титуляра Й. Д. Д., като е извършил две транзакции и е изтеглил сума в общ размер на 800 лева, както следва –на 05.10.2014г. е изтеглил сумата от 400 лева и на 06.10.2014г. е изтеглил сумата от 400 лева, като деянието не съставлява тежко престъпление.

С присъда № 21/05.04.2017г. по НОХД №1441/2016г. по описа на ВОС, потвърдена с решение № 241/20.09.2017г. по ВНОХД № 221/2017г. по описа на ВАпС М. Х. е признат за виновен по повдигнатото му обвинение, като му е наложено наказанието лишаване от свобода за срок от четири месеца, което на осн. чл. 66, ал.1 от ЗН е отложено с изпитателен срок от три години.

С решение №40/23.04.2018г. по н.д.№1147/2017г. по описа на Върховния касационен съд е отменено изцяло Решение № 241/20.09.2017г. по ВНОХД № 221/2017г. по описа на ВАпС, като М. Д. Х. е оправдан по повдигнатото му обвинение.

По искане на ВОП за възобновяване на наказателното производство е образувано н.д.№ 890/2018г. по описа на ВКС, като с влязло в сила решение от **19.11.2018г.** по делото е оставено без уважение искането за възобновяване, на осн. чл. 422, ал.1, т. 3 от НК.

По отношение на имуществените вреди, ВРС е приел следната хронология:

1. По делото е представен договор за правна помощ и съдействие от 20.09.2015г., видно от който между М. Х. и адв. Ал. А. от ВАК е възникнало валидно облигационно отношение по за поръчка, по силата на което довереникът е поел да осъществява процесуално представителство на доверителя по ДП № 661/2014 г. по описа на Четвърто РУ. От приложената на л.36 разписка е видно, че адв. възнаграждение в размер на **900 лева** е заплатено в полза на процесуалния представител.

2. С договор за правна помощ и съдействие от 30.08.2017г. между М. Х. и адв. Ал. А. от ВАК е възникнало валидно облигационно отношение по за поръчка, по силата на което довереникът е поел да осъществява процесуално представителство на доверителя по НОХД № 1441/2016 г. ВНОХД № 221/2017г. на ВАпС. От приложената на л.36 разписка е видно, че адв. възнаграждение в размер на **1000 лева** е заплатено в полза на процесуалния представител.

3. С договор за правна помощ и съдействие от 15.02.2018г. между М. Х. и адв. Ал. А. от ВАК е възникнало валидно облигационно

отношение по за поръчка, по силата на което довереникът е поел да осъществява процесуално представителство на доверителя пред ВКС по повод обжалване на решението, постановено по ВНОХД № 221/2017г.на ВАпС. От приложената на л.40 разписка е видно, че адв. възнаграждение в размер на **1000 лева** е заплатено в полза на процесуалния представител.

4.С договор за правна помощ и съдействие от 23.10.2018г. между М. Х. и адв. Ал. А. от ВАК е възникнало валидно облигационно отношение по за поръчка, по силата на което довереникът е поел да осъществява процесуално представителство на доверителя пред ВКС искането за възобновяване на изп. производство. От приложената на л.42 разписка е видно, че адв. възнаграждение в размер на **1000 лева** е заплатено в полза на процесуалния представител.

По делото е прието заключението по допуснатата Съдебно-психологична експертиза, по което съдът кредитира като обективно дадено и неоспорено от страните.Съобразно нея не се установява увреждане на психиката на ищеца, като няма данни също така за актуални разстройства в когнитивните процеси , но е била засегната и все още е личностовата сфера и социалните контакти на ищеца, още повече че същия е интровертен.

От показанията на разпитаните свидетели, в лицето на П. М. и П. Ж. става ясно, че ищеца е променил поведението си, станал е затворен, бил е обиждал и е загубил работата си, което е станало повод да работи по строителни обекти.И двамата свидетели сочат, че след намесата на правораздавателните власти, ищеца е променил поведението си от весел и спокоен човек, е станал затворен, тих и умислен.

Фактическата обстановка по делото е била правилно установена, и настоящата съдебна инстанция не намира за необходимо да се спира на нея.Тя не се и оспорва от страните, но техните правни изводи на тази база са противоположни.Изводите на въззивния съд са:

Практиката на съдилищата ясно и недвусмислено указва, че размерът на обезщетението за неимуществени вреди от непозволено увреждане е свързан с критерия за справедливост, дефинитивно определен в [чл. 52 ЗЗД](#), спрямо който настъпилата вреда се съизмерява.От своя страна справедливостта, като критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди, включва винаги **конкретни факти**, относими към стойността, която засегнатите блага са имали за своя притежател. В този смисъл справедливостта по смисъла на закона не е абстрактно понятие, съгласно Постановление № 4 от 1968 година на ВКС – напротив тя се извежда от преценката на конкретни обстоятелства, които носят обективни характеристики - характер и степен на увреждането, начин и обстоятелства, при които е получено, вредоносни последици, тяхната продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, неговото обществено и социално

положение. От друга страна пък самия принцип за справедливост включва в най-пълна степен компенсиране на вредите на увреденото лице от вредоносното действие. Самата вреда, като понятие е обективизирана с настъпване на непозволеното увреждане, с факта на осъществяване на деликта - личното засягане на защитените ценности, поради което дължимото обезщетение следва да се определи към този момент. Следователно, за да определи размера на обезщетението, съдът следва да съобрази всички обстоятелства, свързани с причиняването на непозволеното увреждане, които обуславят настъпилите вреди.

От данните по делото е видно, че на ДП против М. Х. е било образувано през 2014 година и че през същата година въззиваемия бил привлечен като обвиняем дознание № 661/2014 година, и че му е повдигнато обвинение за престъпление по чл. 249 от НК. Взета му е мярка за неотклонение „Подписка”. Става ясно също, че до съдебното производство е било изпратено с мнение за съд на 28.10.2016 година, бил е внесен обвинителен акт, но с присъда на ВОС ищеца е бил осъден, и тя е била потвърдена от ВАпС.С Решение № 40 от 23.04.2018 година ищеца е бил оправдан от страна на ВКС. Без уважение е било оставено и по късното искане за възобновяване на наказателното производство, по реда на извънредните способи за отмяна.

Няма спор, че Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от органите на Следствието, Прокуратурата и Съда вследствие обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде прекратено, поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление. Тази отговор съществува обективно и се осъществява чрез заплащане на обезщетение, което се дължи за всички имуществени и неимуществени вреди, пряка и непосредствена последица от незаконното обвинение. Доказването на вредите и на причинно-следствената връзка между тях и незаконното обвинение, респ. отменената осъдителна присъда, е изцяло в тежест на ищеца - жалбоподател, сезирал Съда с иск за заплащане на обезщетение по реда на този закон. Съгласно разпоредбата на чл. 2 ал. 2 от ЗОДОВ се касае за защита честта, достойнството и доброто име на гражданина, основно защото и самата държава може да ги накърни, когато чрез своите органи упражнява свое материално право по предвидения за това ред. Щом обаче обвинението не съответства на истината, то задължението за разкриването ѝ е останало неизпълнено и то е незаконно. Също тогава възниква правото за обезвреда на настъпилите вреди. Обезщетението на последните се дължи при наличие на **причинна връзка** между незаконното обвинение за извършено престъпление и претърпените вреди. То следва да се съизмерва с обществения критерий за справедливост и да възмезди увреждения за всички неимуществени вреди. Размерът на вредите, обаче е винаги индивидуален и е свързан с конкретността на случая. Т.е. в тежест на

ищеца – жалбоподател е да докаже, че действително е претърпял вреди, респ. техния размер, както и причинната връзка между действията на органите по [чл. 2 от ЗОДОВ](#) и вредоносния резултат. В случая се вземат предвид продължителността на наказателното преследване, неговото отражение върху личността, емоционалното и здравословно състояние на потърпевшия. Съгласно Решение № 449 от 16.05.2013 година на ВКС по гр. д. № 1393/2011 г., IV г. о., ГК, докладчик съдията А. Б., постановено по реда на чл.290 от ГПК „в

случаите на незаконно обвинение в извършване на повече от едно престъпления, **обезщетението се определя глобално**, а не поотделно за всяко едно деяние, за което обвиняемият е бил оправдан. Следователно, щом по едно и също време е имало наказателни производства, по които страната е била привлечена като обвиняем, причинените ѝ от това неимуществени вреди, са във връзка с всички обвинения. Изпитваните притеснения, страх от бъдещия изход на делото, неудобството, опетняването на доброто име в обществото и накърняването на достойнството и честта, са във връзка с всички обвинения, независимо, че не са повдигнати в едно, а в множество отделни дела”.

За разлика от имуществените вреди, размерът на претърпените неимуществени вреди следва да се определи на базата на критерия на обществото за справедливост - арг. на [чл. 52 ЗЗД](#). Размерът на търсеното от увреденото лице справедливо обезщетение се обуславя от претърпени от увреденото лице болки и страдания, от степента на уронения престиж и добро име в обществото и настъпили негативни последици. Целта на репарирането е да се обезщетят моралните вреди, изразяващи се в психически болки и страдания, свързани с негативните изживявания - пряка и непосредствена причина от воденото наказателно производство, които не могат да се изчислят като месечно обезщетение или възнаграждение.

На първо място съдът акцентира върху обстоятелството, че след повдигане на обвинението – на 17.09.2015 година по ДП № 661212/2014 година на Четвърто РПУ при ОДП-Варна, ищеца е изпитвал страх, неувереност, неудобство, несигурност, което се доказва с разпита на двамата свидетели – П. М. и П. Ж..Настъпилия срыв в психиката на въззиваемия е бил очевиден и следователно при тези данни и в отговор на жалбата на Прокуратурата, съдът приема, че е доказана по несъмнен начин причинно – следствената връзка между претърпените неимуществени вреди и действията/ бездействията на органите на реда, в частност на Прокуратурата на Р България. В този смисъл са и

показанията на разпитаните свидетели, но и на изготвената и неоспорена Съдебно психиатрична експертиза. Дали обвинението е било обосновано или не, е въпрос който вече е бил преценен, на базата на влезли в сила актове. Дали, кога и какви обвинения следва да бъдат определени по отношение на граждани, са обстоятелства които законът е оставил на преценка на органите на до съдебното производство – Прокуратура, МВР и Следствие. Редно е обаче да се посочи и друго – по отношение на М. Д. Х. е била определена най – леката МНО, а именно „Подписка“; отделно от горното **няма данни** към момента той да изпитва онези неудобства, страх, несигурност и т.н., които е изпитвал по време на съдебното преследване. На база на изложеното може да се направи извод, че той е **психически здрав** и че изложеното от свидетелите е част от неговото минало. Ето защо, като отговор на въззивната жалба, съдът приема, че адекватното на претърпените болки и страдания би било обезщетението, което е първата инстанция е определила.

В жалбата на ВРП, а и пред ВОС се поддържа, че съдът е допуснал нарушение на материалния закон, като е присъдил лихва върху обезщетението за имуществени вреди, считано от датата на влизане на оправдателната присъда в сила – 03.04.2018 година. По този повод е редно да се посочи, че с Решение № 3421 от 23.07.2020 година ВРС е изправил допуснатото опущение, като е привел диспозитива си в съответствие със закона и поисканото в исковата молба. Доколкото във въззивната жалба на ВРС не се твърди друго, то съдът намира, че този довод се явява неоснователен, още повече, че присъденото обезщетение – неимуществено, а и имуществено отговаря на данните по делото, и не е налице основание за неговата ревизия.

По отношение искането за присъждане на хонорар по реда на чл.38 от ЗА:

Съдът приема, че не са налице основанията за това, изхождайки от самите материали по делото. Процесуалното представителство е възникнало по силата на нарочно упълномощаване – вж.л.6, но от самия Договор за правна помощ **не става ясно, че той е по реда на чл.38 от ЗА**. Следователно необосновано се твърди наличието на предпоставките за приложението на този текст, респективно присъждането на тази сума е неоправдано. Никъде в производството не е представена сума, заплатена от ищцовата страна, която да се претендира, т.е. разноски не следва да се присъждат.

На основание изложеното, ВОС,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 2830 от 03.07.2020 година,

постановено по гр.дело № 20173/2019 година на ВРС, по което е допусната ОФГ с Решение № 3421 от 23.07.2020 година, четиридесет и шести състав.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред състав на Върховен Касационен Съд на Р България, в едномесечен срок от съобщаването на страните, при условията на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____